

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Мария Нейчева относно участие в научно жури за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по обявена процедура на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас

Автор на становището: доц. Мария Иванова Нейчева, доктор по икономика, Център по икономически и управленски науки, Бургаски свободен университет – гр. Бургас

Основание за становището: Заповед № УД - 48/08.03.2021г. на Ректора на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ относно утвърждаване на научно жури във връзка със защитата на дисертационен труд на редовен докторант **Яна Вангелова Вангелова** за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по докторска програма 05.02.21 „Организация и управление на производството (индустрията)“ в професионално направление 3.7. Администрация и управление

Тема на дисертационния труд: Икономически риск при морски инциденти за Българския черноморски туристически продукт

Научни ръководители: доц. д-р Стоянка Петкова Петкова – Георгиева и доц. д-р Златина Калудова Караджова

Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд е представен във вид и структура, съответстващи на нормативните изисквания, по-конкретно чл. 41(2) от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас. Включени са заглавна страница, съдържание, увод, изложение, постигнати приноси, библиографска справка и седем приложения. Общият обем на дисертацията е 164 страници. В увода е обоснована актуалността на темата, представени са основната цел и са конкретизирани изследователските задачи, предметът и обектът на изследване. Същинската част от работата е представена в три глави. Библиографската справка съдържа 102 източника, включително електронни ресурси и публикации на чужд език. Представена е и декларация за оригиналност и автентичност.

Изложението удовлетворява стандартите за такъв тип научна разработка. Първа глава представя и анализира икономическия риск, морски продукт, морски инцидент. Изведени са и нерешени теоретични проблеми в сферата на дисертацията. Изложението показва, че докторантът познава основните теоретични постановки в обсега на дискутираната проблематика. Втора глава изгражда методологическа рамка за изследване на икономическия риск за българския туристически продукт при морски инциденти. Трета глава разработва модел за отчитане на риска.

Гореизложеното ми дава основание да потвърдя, че дисертационният труд на докторант Яна Вангелова е представен във вид и обем, съответстващи на изискванията.

Приложен е автореферат от 49 страници, който отразява коректно съдържанието на труда на докторанта, приносите към научната област и публикациите. Отчетени са седем статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове, като две са самостоятелни, а

останалите – в съавторство. Представено е пълнотекстово съдържание на публикациите. Таблица 1 представя справка за изпълнението на минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „доктор“.

Таблица 1. Справка за изпълнение на минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „доктор“

Група от показатели	Съдържание	Минимални изисквани точки*	Актуално изпълнение
А	Показател 1	50	50
Б	Показател 2	-	
В	Показател 3	-	-
Г	Сума от показателите от 4 до 10	30	43.33
Д	Сума от показателите от 11 до 13	-	
Е	Сума от показателите от 14 до края	-	-
Общо		80	93.33

* Според Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България за област 3. Социални, стопански и правни науки

Прегледът на материалите ми дава основание да заключа, че научната продукция на кандидата изпълнява минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „доктор“, като са напълно покрити критериите и по отделните групи показатели.

Оценка на научните и научно - приложни приноси на дисертацията

Дисертацията се фокусира върху актуален проблем, недостатъчно разработен в българското научно пространство, което е предпоставка за постигане на приноси. Тя напълно отразява необходимостта от проучвания и разработки в сферата на избраната тематика предвид спецификата на икономическите дейности в региона и ролята на туризма за българската икономика като цяло.

Изпълнението на поставените задачи води до следните *приноси*:

1. Формирани са етапите за отчитане на икономически риск и отражението на морските инциденти върху развитието на черноморския туристически продукт.
2. Разработена е система за управление на икономически риск при черноморски туристически продукт на България, която е апробирана.
3. Представен е моделът за отразяване на морските инциденти върху икономическото състояние на населението, ситуирано на черноморската акватория.
4. Формулирани са проблемите, които влияят върху качеството на предлагания черноморски туристически продукт.

Не са открити доказателства за плагиатство в дисертационния труд. Работата потвърждава теоретичните познания на докторанта в научната област на изследването, научноприложни резултати и способност за провеждане на самостоятелно научно изследване, с което се *удовлетворяват изискванията на чл. 41 (1) от Правилника за*

условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет "Проф. д-р Асен Златаров".

Препоръки и въпроси

Представеният ми за рецензиране материал е съдържателен, съвременен, научно-обоснован, съответстващ на нормативните изисквания, поради което *нямам критични забележки*. Бих отправила следните *препоръки* към докторанта с оглед на бъдеща научна работа и провеждане на научни изследвания.

1. Да се конкретизират работни хипотези, препоръчително с количествени измерения, наред с основната обща теза на изследването (с. 7), което ще позволи тестване на изпълнението им и открояване на приносите на докторанта.
2. Първа глава се фокусира предимно върху представяне и изясняване на предмета и обекта на изследване, както и понятийния апарат. Препоръчително е да се направи и сравнителен анализ на текущото състояние на научните разработки и получените конкретни научни резултати, ако са налице, от български и чужди автори по темата на изследване и на тази основа да се посочат нерешените проблеми.
3. Разработените в глава 2 (с. 70) и конкретизирани в глава 3 (с. 110-120) показатели на ниво отрасъл за оценка на риска за българския черноморски туристически продукт биха могли да се допълнят с такива, отчитащи дългосрочни икономическите ефекти при морски инциденти, като например като отделен показател се добави и промяната в размера на инвестициите в туризма предвид дългосрочното очаквано влияние с регионална и национална значимост.

Въпросът ми към докторанта е дали разработеният модел би могъл да се приложи за оценка на икономическия риск при морски инциденти за черноморския туристически продукт на други държави от черноморския регион и в тази връзка има ли и какви са особеностите за нашата страна при моделиране и оценяване на риска.

Заклучение

Дисертационният труд „Икономически риск при морски инциденти за Българския черноморски туристически продукт“ представя едно актуално и обективно наукоприложно изследване и по обем, структура и съдържание отговаря на изискванията на съответната нормативна уредба. Гореизложеното, постигнатите приноси в научната област, както и цялостният положен от докторанта труд ми дават основание да дам положителна оценка на дисертацията и да изразя становището си да **бъде присъдена образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.7. Администрация и управление, специалност 05.02.21, „Организация и управление на производството (индустрията)“ на Яна Вангелова Вангелова**

29.03.2021г.

Подпис:

Подпис заличен

Чл.2 от ЗЗЛД

(доц. д-р Мария Нейчева)